

Czwartek, 18 grudnia 2008 r.

Ataki na obrońców praw człowieka w Rosji oraz proces o morderstwo Anny Politkowskiej

P6_TA(2008)0642

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie ataków na obrońców praw człowieka w Rosji oraz procesu o morderstwo Anny Politkowskiej

(2010/C 45 E/17)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Rosji, w szczególności rezolucję z dnia 25 października 2006 r. w sprawie stosunków UE-Rosja po zabójstwie dziennikarki Anny Politkowskiej ⁽¹⁾ oraz rezolucję z dnia 19 czerwca 2008 r. w sprawie przygotowania szczytu UE-Rosja w Chanty-Mansyjsku (26-27 czerwca 2008 r.) ⁽²⁾,
  - uwzględniając umowę o partnerstwie i współpracy między Unią Europejską a Federacją Rosyjską, która weszła w życie w 1997 r. i która została przedłużona do czasu jej zastąpienia przez nowe porozumienie,
  - uwzględniając trwające negocjacje w sprawie nowego porozumienia określającego nowe, kompleksowe ramy dla stosunków UE-Rosja, a także wznowienie tych negocjacji w trakcie ostatniego szczytu UE-Rosja, który odbył się w Nicei w dniu 14 listopada 2008 r.,
  - uwzględniając deklarację Prezydencji w imieniu Unii Europejskiej w sprawie rewizji dokonanej w biurze organizacji Memoriał w Sankt Petersburgu w dniu 4 grudnia 2008 r.,
  - uwzględniając raport Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka (ODIHR) za rok 2008, dotyczący obrońców praw człowieka,
  - uwzględniając art. 115 ust. 5 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Rosja jest członkiem Rady Europy oraz Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) i jako taki zobowiązała się do pełnego przestrzegania praw człowieka i obywatela,
- B. mając na uwadze, że pojawiają się wyrazy poważnego zaniepokojenia z powodu sytuacji obrońców praw człowieka oraz trudności, przed jakimi stają organizacje pozarządowe działające na rzecz wspierania praw człowieka,
- C. mając na uwadze, że do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu wpłynęło wiele skarg od obywateli rosyjskich, a orzeczenia trybunału dowodzą, że w wielu przypadkach mają miejsce naruszenia praw człowieka oraz arbitralne działania rosyjskich władz państwowych,
- D. mając na uwadze, że 28 października 2008 r. Otto Messmer, przełożony jezuitów pracujących w Rosji, oraz ekwadorski ksiądz Victor Betancourt zostali brutalnie zamordowani w swoim mieszkaniu w Moskwie,
- E. mając na uwadze, że czołowa rosyjska adwokatka z zakresu praw człowieka Karinna Moskalenko, która z powodzeniem reprezentowała 30 obywateli rosyjskich przez Europejskim Trybunałem Praw Człowieka, w połowie października 2008 r. padła ofiarą próby otrucia za pomocą rtęci umieszczonej w jej samochodzie w Strasburgu,
- F. mając na uwadze, że 31 sierpnia 2008 r. Magomied Jewłojew, właściciel niezależnej inguskiej strony internetowej, został zabity w czasie, kiedy przebywał pod nadzorem policji,

⁽¹⁾ Dz.U. C 313 E z 20.12.2006, s. 271.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0309.

Czwartek, 18 grudnia 2008 r.

- G. mając na uwadze, że w okresie od lipca do października 2008 r. odnotowano szereg zamachów na życie obrońców praw człowieka, w tym lidera inguskiej opozycji Ahmeda Kotiewa, obrońcy praw człowieka Zuraba Cekojewę z Inguszetii, działacza na rzecz praw człowieka Dmitrija Krajuchina z miasta Orel oraz działacza na rzecz praw człowieka Stanisława Dmitriewskiego z Niżnego Nowogrodu,
- H. mając na uwadze, że 4 grudnia 2008 r. w Sankt Petersburgu zamaskowani mężczyźni z rosyjskiej Prokuratury Generalnej wtargnęli do biura Ośrodka Badań i Informacji „Memoriał”, który od 20 lat prowadzi badania dotyczące represji stalinowskich w Związku Radzieckim; mając na uwadze, że zabrano przy tym dyski twarde i płyty CD zawierające całą bazę danych dotyczących tysięcy ofiar; mając na uwadze, że nie istnieje spis skonfiskowanej dokumentacji; mając na uwadze, że prawnikom organizacji Memoriał nie zezwolono na wejście do biura,
- I. mając na uwadze, że śledztwo oraz proces w sprawie zabójstwa dziennikarki Anny Politkowskiej dają powody do poważnego niepokoju, jeśli chodzi o przejrzystość i poszanowanie zasad państwa prawa; mając na uwadze, że sprawa tego brutalnego zabójstwa nie została w pełni zbadana i rozwiązana w sposób zadowalający,
- J. mając na uwadze, że władze rosyjskie nadal nie podejmują współpracy w śledztwie w sprawie morderstwa Aleksandra Litwinienki w Londynie przez otrucie radioaktywnym polonem,
- K. mając na uwadze, że policja brutalnie udaremniła antykremłowski wiec protestacyjny zorganizowany przez grupę opozycyjną Garri Kasparowa „Inna Rosja” w dniu 14 grudnia 2008 r. w Moskwie, chwytając demonstrantów i zaciągając ich do ciężarówek; mając na uwadze, że aresztowano około 100 demonstrantów,
- L. mając na uwadze, że w dniu 3 grudnia 2008 r. 17 rosyjskich grup działających na rzecz praw człowieka wezwało UE w Wiedniu nie tylko do dalszego wzmocnienia w trybie pilnym roli konsultacji UE-Rosja na temat praw człowieka, ale również do przedstawienia najpilniejszych spraw w trakcie spotkań na szczycie UE-Rosja,
1. zdecydowanie potępia ataki na obrońców praw człowieka w Rosji, w tym prawników reprezentujących interesy obywateli, i wzywa władze rosyjskie na wszystkich szczeblach do ochrony tych osób i zapewnienia im nietykalności cielesnej;
  2. zwraca uwagę, że prawa człowieka, zasady państwa prawa oraz demokracja muszą pozostać kwestiami kluczowymi dla dalszego rozwoju stosunków UE-Rosja; podkreśla znaczenie stałej wymiany poglądów z Rosją na temat praw człowieka w ramach konsultacji UE-Rosja w zakresie praw człowieka i domaga się ulepszenia formuły tych spotkań, aby mogły w nich uczestniczyć odpowiednie ministerstwa, władza sądownicza oraz przedstawiciele rosyjskiego społeczeństwa obywatelskiego;
  3. jest zdania, że poszanowanie praw człowieka, demokracji i zasad państwa prawa powinno stanowić integralną część negocjowanego obecnie nowego porozumienia ramowego;
  4. wzywa władze rosyjskie do zastosowania się do wszystkich orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i do bezwzględnego ratyfikowania protokołu w sprawie reformy tego organu; zwraca się do Federacji Rosyjskiej o ratyfikowanie protokołu dodatkowego nr 14 do Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka;
  5. potępia rewizję w biurze organizacji Memoriał w Sankt Petersburgu w dniu 4 grudnia 2008 r.; zwraca się do władz rosyjskich oraz prokuratury w Sankt Petersburgu o niezwłoczny zwrot Ośrodkowi Badań i Informacji „Memoriał” jedenastu dysków twardej oraz płyt CD, które zabrano z biura w trakcie najazdu policji w dniu 4 grudnia 2008 r. i które zawierają bezcenne dane dotyczące ponad 50 000 ofiar represji okresu stalinowskiego;

Czwartek, 18 grudnia 2008 r.

6. zwraca uwagę na rosnącą tendencję do ksenofobii i homofobii, w wyniku której – według moskiewskiego biura ds. praw człowieka – w 2008 r. zabito ponad 100 osób z powodu ich rasy, narodowości, religii lub orientacji seksualnej, a także zwraca uwagę na brak skutecznego potępienia przez władze rosyjskie takich zbrodni nienawiści;
  7. z zaniepokojeniem odnotowuje niedawne działania w celu rehabilitacji reżimu stalinowskiego i podkreśla, że Rosja może stworzyć rzeczywiście demokratyczną kulturę jedynie poprzez pogodzenie się ze swoją tragiczną przeszłością;
  8. jest zaniepokojony zamachem na życie adwokatki w dziedzinie praw człowieka Karinny Moskalenko oraz jej rodziny z października 2008 r. i apeluje do władz francuskich i rosyjskich o zidentyfikowanie sprawców oraz ich motywów;
  9. wyraża przekonanie, że działaniom adwokatów w dziedzinie praw człowieka, którzy występują w sprawach dotyczących domniemanych naruszeń praw człowieka i którzy kontynuując swoją pracę muszą ponieść duże ryzyko osobiste, należy się najwyższy szacunek, ochrona państwa oraz wsparcie ze strony społeczności międzynarodowej;
  10. nadal jest głęboko zaniepokojony przepisami dotyczącymi ekstremizmu, co może mieć wpływ na swobodny przepływ informacji i doprowadzić władze rosyjskie do dalszego ograniczania swobody wyrażania poglądów przez obrońców praw człowieka;
  11. zauważa, że minęły już dwa lata od morderstwa niezależnej dziennikarki rosyjskiej Anny Politkowskiej, która stała się symbolem wolności prasy; zwraca uwagę ww. na rezolucję z dnia 25 października 2006 r. i składa hołd odwadze i pracy tej kobiety – symbolu uczciwości i sumienności, której dorobek życia wymaga stałego wsparcia i uznania;
  12. wyraża niepokój z powodu faktu, że proces jest otwarty jedynie dla ograniczonej liczby dziennikarzy i zamknięty dla dziennikarzy telewizyjnych; wzywa sąd do pełnego poszanowania decyzji ławy przysięgłych i umożliwienia dostępu do procesu wszystkim dziennikarzom i mediom; oczekuje, że sąd ustali nie tylko, kto dokonał morderstwa Anny Politkowskiej i kto współdziałał przy jego popełnieniu, ale także kto je zlecił;
  13. z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie w 2006 r. centrum koordynacyjnego ODIHR dla obrońców praw człowieka, monitorującego sytuację tych osób na całym obszarze OBWE; gorąco zachęca instytucje UE do praktycznego wyrażenia swojego wsparcia dla obrońców praw człowieka poprzez stworzenie centrum koordynacyjnego dla tych osób we wszystkich trzech instytucjach, aby lepiej koordynować ich działania z innymi organizacjami międzynarodowymi i europejskimi;
  14. wyraża zaniepokojenie z powodu trwającej i szeroko zakrojonej praktyki znęcania się nad poborowymi w rosyjskich siłach zbrojnych i wzywa władze rosyjskie do zbadania tej kwestii i wniesienia oskarżeń przeciwko osobom odpowiedzialnym, a także do wykorzenia szkodliwych praktyk w siłach zbrojnych i wykazania determinacji w celu poprawy dominujących obecnie zachowań;
  15. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządóm i parlamentóm państw członkowskich, rządowi i parlamentowi Federacji Rosyjskiej, OBWE i Radzie Europy.
-